

*Loistava menneisyys,
valoisa tulevaisuus!*

Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Toimintaohje kurinpito- ja turvaamistoimenpiteisiin

Syyskuu 2024

Johdanto

Peruste: OPH määräys 10.5.2022 OPH-1106-2022; Määräyksen voimassaoloaika: 1.8.2022 alkaen toistaiseksi.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 80 §:ssä säädetään opiskelijan oikeudesta turvalliseen opiskeluympäristöön. Koulutuksen järjestäjän tulee edellä mainittujen sääntöjen mukaisesti laatia suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toimeenpanna tämä suunnitelma ja valvoa sen noudattamista ja toteuttamista.

Kurinpidosta säädetään ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 85, 86 ja 93 §:ssä. Tässä suunnitelmassa kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista käsitellään sekä opiskelijoiden kurinpitotoimenpiteitä että opiskeluun liittyviä turvaamistoimenpiteitä. Suunnitelma koskee kaikkia Ingmanedu, Kulttuurialan ammattiopiston opiskelijoita. Suunnitelma koskee myös oppisopimuskoulutusta. Oppisopimusopiskelijoita koskevat lisäksi työpaikan säännöt ja ohjeet.

Suunnitelman tavoitteena on turvata Ingmanedu, Kulttuurialan ammattiopiston (myöhemmin käytetään lyhennettä Ingmanedu) oppilaitoksen työrauhaa, sisäistä järjestystä, opiskelun esteettömyyden sujumista sekä oppilaitosyhteisön ja koulumatkojen turvallisuutta. Toimintaperiaatteet ovat kaikille yhdenmukaiset ja oikeudenmukaisuus toteutuu kurinpitotoimien ja turvaamistoimenpiteiden käyttämisessä ja eri osapuolten sitoutuessa sovittuihin toimintatapoihin. Toimivaltaisia kurinpitotoimien ja turvaamistoimenpiteiden käyttämisessä ovat Ingmanedun toimintaohjeessa määrätyt tahot.

Koulutuksen järjestäjä on laatinut suunnitelman kurinpitokeinojen käyttämisestä ja menettelytavoista yhteistyössä henkilöstön, opiskelijoiden, huoltajien sekä hyvinvointialueen opiskeluhoitoryhmän kanssa. Koulutuksen järjestäjä **on kuullut henkilökuntaa pvm, huoltajia pvm ja opiskelijakuntaa pvm ennen suunnitelman hyväksymistä tai sen päivittämistä.**

Suunnitelman sisältää seuraavat asiakokonaisuudet:

- henkilökunnan perehdyttäminen ja osaamisen varmistaminen kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisessä
- suunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja laissa säädetyistä kurinpitokeinoista tiedottaminen eri tahoille
- menettelytavat suunnitelman seuraamista sekä toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointia varten.

SISÄLLYSLUETTELO

Johdanto.....	2
1 Yhteistyö eri viranomaistahojen, opiskeluhoillon ja huoltajien kanssa.....	4
2 Hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattaminen kurinpitokeinoja käytettäessä	4
3 Perehdyttäminen, tiedottaminen ja toteutumisen sekä vaikutusten arviointi	5
4 Menettelytapaohje opiskelijan kurinpitotoimista ja turvaamistoimenpiteistä.....	5
4.1 Yleistä	5
4.2 Opiskelijan poistaminen opetustilasta tai oppilaitoksen tilaisuudesta	7
4.3 Opetukseen osallistumisen epääminen	8
4.4 Häiritsevän tai turvallisuutta vaarantavan opiskelijan poistaminen ja mahdollisuus välttämättömien voimakeinojen käyttöön.....	9
4.5 Oikeudesta turvalliseen opiskeluympäristöön.....	10
4.5.1 Kielletyt esineet tai aineet	10
4.5.2 Oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita	11
4.5.3 Oikeus tarkastaa opiskelijan tavarat	12
4.5.4 Haltuun otettujen esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen	14
4.5.5 Häirinnästä, kiusaamisesta ja väkivallasta ilmoittaminen.....	15
4.6 Kirjallinen varoitus	16
4.7 Määräaikainen erottaminen	17
4.8 Tupakkatuotteiden luvaton käsittely	19
4.9 Huumausainetestaus.....	21
4.10 Eronneeksi katsominen (luvaton poissaolo)	22
5. Opiskelijan aiheuttamasta vahingosta ja rikosoikeudellinen vastuu	24
6. Yleisen turvallisuuden varmistaminen	25
7. Opiskelijan kuuleminen.....	25
8. Päätösten tiedoksianto	26
9. Järjestyssäännöt	27

1 Yhteistyö eri viranomaistahojen, opiskeluhuollon ja huoltajien kanssa

Ingmanedun opiskeluhoitosuunnitelma sisältää kuvauksen siitä, miten opiskeluhoito järjestetään ja toteutetaan Pohjois-Savon hyvinvointialueen toimesta. Myös yhteistyötä viranomaistahojen ja huoltajien kanssa kuvataan opiskeluhoitosuunnitelmassa tarkemmin. Yhteydenpito oppilaitoksen ja huoltajien kesken on monikanavaista. Se sisältää muun muassa kotiväenillat, kirjalliset tiedotteet, sähköposti- ja tekstiviestit sekä puhelut. Tärkeä osa yhteistyötä ovat yhteiset tilaisuudet kuten kuukausittain järjestettävät valmistuvien opiskelijoiden kahvitustilaisuudet. Huoltajiin ollaan yhteydessä tarpeen mukaan erityisesti opintojen suunnittelu- ja muutosvaiheessa.

Lisäksi yhteistyötä tehdään oppilaitoksen ulkopuolisten tahojen kanssa lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Yhteistyökumppaneina ovat muun muassa Kela, poliisi, työhallinto, etsivänuorisotyö ja ohjaamot, sosiaali- ja terveyshuolto sekä erikoissairaanhoido.

2 Hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattaminen kurinpitokeinoja käytettäessä

Kurinpitokeinoja käytettäessä on noudatettava hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Hallintolain 2 luvussa säädetään hyvän hallinnon perusteista, jotka ohjaavat koulutuksen järjestäjän päätösharkintaa ja muuta asian käsittelyä. Hyvän hallinnon perusteisiin sisältyy vaatimus siitä, että opiskelijan tulee voida luottaa kurinpitokeinojen käytön oikeellisuuteen ja virheettömyyteen sekä tehtyjen hallintopäätösten pysyvyyteen.

Opiskelijalle määrättäessä kurinpitotoimia tai turvaamistoimia noudatetaan yleisiä hallinnon oikeusturvaperiaatteita, yhdenvertaisuusperiaatetta, tarkoituksensidonnaisuuden periaatetta, suhteellisuusperiaatetta ja luottamuksensuojaperiaatetta. Oikeusturvaperiaatteen mukaisesti keinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Yhdenvertaisuusperiaatteen mukaisesti samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Tarkoituksensidonnaisuuden periaate edellyttää, että päätöksentekijä käyttää sille annettua toimivaltaa vain sille annetussa tarkoituksessa. Kurinpitotoimia ja turvaamistoimia ei saa käyttää kostamis- tai loukkaamistarkoituksessa. Suhteellisuusperiaatteen mukaan kurinpitotoimien ja turvaamistoimien tulee ankaruudeltaan olla oikeassa suhteessa toimenpiteen perusteena olevan teon tai laiminlyönnin moitittavuuteen. Luottamuksensuojaperiaate, joka on ennen muuta yksilön suojaa julkista valtaa vastaan ja antaa yksilölle oikeuden luottaa viranomaisen toiminnan oikeellisuuteen ja virheettömyyteen.

3 Perehdyttäminen, tiedottaminen ja toteutumisen sekä vaikutusten arviointi

Ingmanedu, Kulttuurialan ammattiopiston henkilöstölle tiedotetaan menettelytapaohjeen ja järjestyssääntöjen tarkistamisesta henkilöstökokouksissa sekä perehdytetään kurinpitotoimien ja turvaamistoimien menettelytapojen toimintaohjeeseen henkilöstötilaisuuksissa. Päivitetty toimintaohje ja järjestyssäännöt julkaistaan henkilökunnan intrassa sekä henkilökunnan teamsissa perehdytyskanavassa.

Opiskelijoille toimintaohjeesta tiedotetaan mm. wilman tiedotteissa, HOKS-ohjaajan tunneilla ja ilmoitustaululla. Huoltajille tiedotetaan wilman tiedotteiden lisäksi käytänteistä muun muassa opiskelijan HOKSin laatimisen ja päivittämisen yhteydessä.

Menettelytapaohje tarkastetaan säännöllisesti ja arvioidaan suunnitelman toimivuus. Arvioinnissa hyödynnetään muun muassa henkilökunnalta tulleet palautteet, yhteisöllisen opiskelu-huoltoryhmän toiminnassa esille tulleet seikat ja vaaratilanneilmoitukset.

Seurannassa huomioidaan tehdyt suulliset huomautukset, kirjaamisten määrä ja laatu sekä kurinpitotoimien ja turvaamistoimien lukumäärä sekä päätöksistä tehtyjen valitusten määrä. Oma-valvontaa toteutetaan osana opiskelijapalautetta; hyödynnetään saatua tietoa opiskelijoiden kokemuksista opiskeluilmapiiristä, turvallisuudesta ja työrauhasta opetuksessa ja oppilaitoksessa. Lisäksi käsitellään valtakunnallisten terveystarkastusten aineisto.

4 Menettelytapaohje opiskelijan kurinpitotoimista ja turvaamistoimenpiteistä

4.1 Yleistä

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 94 §:ssä säädetään opiskelijan velvollisuuksista. Opiskelijan on lain 94 §:n 2 momentin (164/2022) mukaan suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti. Opiskelijan on käyttäytyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön ja opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä. Ammatillisessa koulutuksessa käyttäytymisvelvoitetta sovelletaan myös työpaikalla järjestettävään koulutukseen (HE 127/2021).

Lakisääteisiä velvollisuuksia täsmennetään oppilaitoksen järjestyssäännöillä. Järjestyssäännöt edistävät oppilaitoksen terveellisen ja turvallisen opiskeluympäristön toimintaa. Opiskelijaa ohjataan ensisijaisesti kasvatuksellisin keinoin, keskusteluin ja neuvoin siten, että hänellä on mah-

dollisuus saattaa opintonsa päätökseen. Mikäli järjestyssääntöihin liittyvissä asioissa kasvatukselliset keinot eivät auta tai riitä, käytämme ammatillista koulutusta koskeviin säännöksiin sisältyvää kurinpitomenettelyä.

Ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa kurinpitotoimia ovat mm. kirjallinen varoitus ja määräaikaisen erottaminen. Kurinpidolliset toimenpiteet tulee porrastaa ottaen huomioon kulloinkin kysymyksessä oleva epäasiallinen käyttäytymisen laatu ja mahdollinen toistuminen. Opiskelijan määräaikainen erottaminen on kirjallista varoitusta ankarampi kurinpitotoimi. Opiskelijan määräaikainen erottaminen on mahdollista vain, jos rikkomus on vakava tai jos opiskelija on jatkanut epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan. Käytännössä erottaminen tulee kysymykseen vain vakavissa tai usein toistuvissa rikkomuksissa. Oppivelvollisen osalta kynnys määräaikaiseen erottamiseen tulee olla vieläkin korkeampi. Oppilasta voidaan suullisesti huomauttaa (nuhdella ja puhutella) sellaisen käyttäytymisen perusteella, joka ei edellytä kurinpitotoimea. Suullisen huomautuksen antaa opettaja tai rehtori. Koulutuksen järjestäjän tulee kurinpitotoimea harkitessaan ottaa huomioon teon laatu sekä opiskelijan ikä ja kehitystaso (laki ammatillisesta koulutuksesta 93 § 4 mom.)

Ammatillisesta koulutuksesta annetussa lain (85 § 4 mom.) mukaan opetuksen epäämisen aikana opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhuollon psykologin tai kuraattorin kanssa. Lisäksi opiskelijalle on järjestettävä muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja opiskelijan palatessa opetukseen. Opiskelijalle tehdään myös suunnitelma opiskeluun palaamisen tukemiseksi.

Oppilas- ja opiskeluhoitolain mukaisten palvelujen käyttäminen on opiskelijalle vapaaehtoista, eikä hänellä ole velvollisuutta osallistua opiskelijahuollon palveluihin. On kuitenkin otettava huomioon oppilas- ja opiskelijahuoltolain soveltamisen rajaukset. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 107 §:ssä hakijan ja opiskelijan terveydentilaa koskevia 40, 81, 83 ja 84 §:ssä tarkoitettuja tietoja saavat käsitellä vain ne, jotka valmistelevat tai tekevät päätöksen opiskelijaksi ottamisesta, opiskeluoikeuden peruuttamisesta, opiskeluoikeuden palauttamisesta tai kurinpidosta taikka antavat lausuntoja mainituista asioista.

Jos tässä ohjeessa on annettu toimivalta opettajalle, voi toimia toteuttaa myös erityisopettaja ja opinto-ohjaaja, jotka toimivat opiskelijoiden kanssa.

Lisäksi on huomioitava, että opettajalla on velvollisuus ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivaltaista niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle (laki ammatillisesta koulutuksesta 80 §:n 6 mom.) Säännökset eivät velvoita valvontaan koulumatkoilla. Koulutuksen järjestäjällä on toimivalta puuttua kiusaamiseen opetuksen tai siihen liittyvän toiminnan aikana (SiVM 1/2022 vp).

Kurinpitorangaistuksista on tehtävä hallintopäätös. Perusteltu päätös muutoksenhakuohjeineen on annettava opiskelijalle ja huoltajille tiedoksi. Tiedot ovat lähtökohtaisesti julkisia, ellei niihin sisälly muista syistä salassa pidettäviä, kuten esimerkiksi terveydentilaa koskevia, tietoja.

Tieto siitä, että henkilö on koulun opiskelija, on julkinen, ellei tiedon antamisella paljastu muulla perusteella salassa pidettävä seikka (esimerkiksi sairaus, vammaisuus tai se, että opiskelija saa erityistä tukea) eikä opiskelijalla ole turvakieltoa tai tietojen luovutuskieltoa. (Pirjo Vehkamäki, Matti Lahtinen, Ulla Vanttaja. 2018. Julkisuus ja tiedonhallinta opetustoimessa, OPH)

4.2 Opiskelijan poistaminen opetustilasta tai oppilaitoksen tilaisuudesta

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 85 §:n 3 mom. mukaan opetusta häiritsevä, väkivaltaisesti tai uhkaavasti käyttäytyvä taikka toisen henkeä tai terveyttä vaarantava opiskelija voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulutuksen järjestäjän järjestämästä tilaisuudesta. Tämä koskee myös työpaikalla tapahtuvaa osaamisen hankkimista (esim. opiskelija tulee päihtyneenä työpaikalle).

Kysymyksessä on ensi sijassa toisten opiskelijoiden sekä oppilaitoksessa työskentelevien työrauhaa turvaava toimenpide. Poistumaan määrääminen on myös mahdollista tehdä lyhyemmäksi ajaksi.

Toimivalta:

Oikeus määrätä opiskelija poistumaan opetustilasta ja oppilaitoksen tilaisuudesta on opettajalla ja rehtorilla.

Menettely:

Opettaja ilmoittaa poistamisen syyn opiskelijalle. Kun opiskelija on poistettu luokasta, siitä tehdään välittömästi ilmoitus rehtorille ja huoltajalle, mikäli opiskelija on alaikäinen. Valvontaa ei järjestetä. Tärkeää on, että opettaja tekee asianmukaisen Wilma-merkinnän viipymättä opinto- ja hallintojärjestelmään ja tiedottaa HOKS-ohjaajaa. Menettelystä ei tehdä erillistä hallintopäätöstä.

Muutoksenhaku hallintotuomioistuimeen:

Muutosta ei saa hakea opetustilasta ja oppilaitoksen tilaisuudesta poistumaan määräämisestä (laki ammatillisesta koulutuksesta 116 §)

4.3 Opetukseen osallistumisen epääminen

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 85 § 4 momentin mukaan opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään kolmen työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan taikka oppilaitoksessa tai muussa opetustilassa työskentelevän turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.

Kysymyksessä on turvaamistoimenpide eikä ole tarkoitus, että opetuksen epäämistä käytettäisiin tavanomaisena ojentamiskeinona. Keino on tarkoitettu vain poikkeuksellisia tilanteita varten.

Toimivalta:

Oppivelvollisen, alle 18-vuotiaan, osalta oikeus opetukseen osallistumisen epäämiseen on koulutuksen järjestäjän kotipaikan mukaisella monijäsenisellä toimielimellä rehtorin esityksestä. Opetukseen osallistumisen epäämisestä päättää koulutuksen järjestäjän, säätiön kotipaikan, Kuopion kaupungin asettama monijäseninen toimielin rehtorin esityksestä. Monijäsenisen toimielimen päätös on annettava tiedoksi koulutuksen järjestäjälle.

Ei-oppivelvollisen kohdalla opetukseen osallistumisen epäämisestä päättää koulutuksen järjestäjän monijäseninen toimielin rehtorin esityksestä.

Menettely:

Opetuksesta epäämisestä ja sen syystä on toimivaltaisen toteuttajan/opettajan ilmoitettava opiskelijalle ja alle 18-vuotiaan opiskelijan huoltajalle sekä kirjattava toimenpiteet opintohallintojärjestelmään. Menettelystä ei tehdä erillistä hallintopäätöstä. Huoltajaan yhteydenotto ja toimenpiteet kirjataan opintohallintojärjestelmään, jotta tilanne voidaan jälkikäteen todentaa. Opiskelijalle, jolta on opetus evätty, ei tarvitse järjestää valvontaa.

Ingmanedun henkilöstöllä sekä opiskeluhuollon toimijoilla on velvollisuus salassapitosäännösten estämättä viipymättä ilmoittamaan hyvinvointialueelle, jos he ovat tehtävässään saaneet tietää lapsesta (alle 18-vuotias), jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää mahdollista lastensuojelun tarpeen selvittämistä. (Lastensuojelulaki 25 §)

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (85 § 4 mom.) mukaan epäämisen aikana opiskelijalle on järjestettävä ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 99 §:ssä tarkoitettuna opiskelijahuollona mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskelijahuollon psykologin tai kuraattorin kanssa. Lisäksi opiskelijalle on järjestettävä muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja opiskelijan palatessa opetukseen. Opiskelijalle tehdään suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi.

Opiskelijahuoltolain mukaisen palvelun käyttäminen on opiskelijalle vapaaehtoista, eikä opiskelijalla ole velvollisuutta osallistua opiskelijahuollon palveluihin. Epäämistilanteissa ja sen jälkeen opiskelijalle tulee kuitenkin tarjota opiskeluhuollon palveluita ja mahdollisuutta tapahtuneen läpikäynnille.

Ammatillisen koulutuksessa olevat ovat rikosoikeudellisessa vastuussa rangaistavaksi säädettyistä teoista tai laiminlyönneistä. Rikosoikeudellisen vastuun alaikäraja on 15 vuotta. Tämä on otettava huomioon tukitoimia arvioitaessa, jos epäämisen perusteena on ollut teko tai laiminlyönti, josta on ilmoitettava poliisille.

Muutoksenhaku hallintotuomioistuimeen:

Muutosta ei saa hakea opetuksen osallistumisen epäämisestä (laki ammatillisesta koulutuksesta 116 §).

4.4 Häiritsevän tai turvallisuutta vaarantavan opiskelijan poistaminen ja mahdollisuus välttämättömien voimakeinojen käyttöön

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 87 §:n mukaan rehtorilla ja opettajalla on oikeus poistaa opetustilasta taikka koulutuksen järjestäjän tilaisuudesta opiskelija, joka ei noudata edellä kerrottua poistumismääräystä (laki ammatillisesta koulutuksesta 85 §:n 3 mom.). Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 87 §:n mukaan rehtorilla ja opettajalla on oikeus poistaa oppilaitoksen alueelta opiskelija, joka ei poistu saatuaan tiedon edellä kerrotusta opetukseen osallistumisen epäämisestä (laki ammatillisesta koulutuksesta 85 §:n 4 mom.). Pääsääntö opiskelijan poistamiseksi on suullinen kehoitus poistua. Jos poistettava opiskelija koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia opiskelijan poistamiseksi tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen (ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 87 § 2 mom.).

Opiskelijan poistamisessa ei saa käyttää minkäänlaisia voimankäyttövälineitä. Voimakeinoja voidaan käyttää vain silloin, kun opiskelijaa ei muilla keinoilla saada poistumaan. Tällaisia keinoja voisi olla esimerkiksi väkivaltaisesti tai uhkaavasti käyttäytyvän opiskelijan rauhoittaminen kiinni pitämällä tai taluttaminen pois tilanteesta. Poistamisessa tulee myös käyttää mahdollisimman vähäisiä voimakeinoja (suhteellisuusperiaate). Liioiteltu voimankäyttö on rikoslain mukaan rangaistava teko.

Toimivalta:

Oikeus poistaa häiritsevä ja turvallisuutta vaarantava opiskelija on rehtorilla ja opettajalla. Rehtori ja opettaja voi edellä tarkoitetussa tilanteessa toimia yksin tai yhdessä.

Menettely:

Voimakeinojen käyttöön turvautuneen rehtorin tai opettajan tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta koulutuksen järjestäjälle. Poistamisen tehnyt toimivaltainen toteuttaja kirjaa toimenpiteen opintohallintojärjestelmään. Toimenpiteestä ei tehdä hallinnollista päätöstä.

Muutoksenhaku hallintotuomioistuimeen:

Muutosta ei saa hakea opetuksen osallistumisen epäämisestä opetustilasta ja oppilaitoksen tilaisuudesta poistumaan määräämisestä (laki ammatillisesta koulutuksesta 116 §.). Poistamisessa tulee käyttää mahdollisimman vähäisiä voimakeinoja. Liioiteltu voimankäyttö on rikoslain mukaan rangaistava teko, tällöin rangaistava teko käsitellään käräjäoikeudessa.

4.5 Oikeudesta turvalliseen opiskeluympäristöön

Ammatillisessa koulutuksessa opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön.

4.5.1 Kielletyt esineet tai aineet

Oppilaitokseen ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen, ja jonka hallussa pidolle ei ole hyväksyttävää syytä (laki ammatillisesta koulutuksesta 80 §.)

Kiellettyä on mm. järjestyslain mukaisten vaarallisten esineiden (nyrkkirautojen, stiletien ja heitotähtien sekä muuksi esineeksi naamioitujen teräaseiden, sähkölamauttimien ja -patukoiden, jousipatukoiden sekä tarkkuussinkojen ja -linkojen ja teleskooppipamppujen) oppilaitokseen tuominen.

Kiellettyjä ovat järjestyslain nojalla toisen vahingoittamiseen soveltuvat esineet tai aineet, mikäli niiden tuomiseen oppilaitokseen ei ole esittää hyväksyttävää syytä. Näitä ovat pesäpallomailat ja muut näihin rinnastettavat lyömiseen soveltuvat esineet, tikat, kuulat, ja muut näihin rinnastettavat heittämiseen soveltuvat esineet, teräaseet, rikutut lasiesineet, ja muut näihin rinnastetta-

vat viiltämiseen ja pistämiseen soveltuvat esineet, patukat, ketjut, jouset, vaijerit, kaapelit, syövyttävät, sekä toisen vakavaan vahingoittumiseen taikka lamauttamiseen soveltuvat aineet, ilma-aseet, jousitoimiset aseet, harppuunat, ritsat, puhallusputket, ja muut näihin rinnastettavat ampumiseen soveltuvat esineet ja terveydelle vaaralliset laserosoittimet.

Ampuma-asetta tai räjähtävää esinettä erehdyttävästi muistuttavien esineiden hallussapito yleisellä paikalla on kielletty ja siten niiden tuominen oppilaitokseen on kielletty.

Alaikäisen osalta kiellettyjä esineitä ja aineita ovat mm. alkoholilain ja tupakkalain mukaiset tuotteet.

Myös muut kuin laissa kielletyt ominaisuuksiensa puolesta vaaralliset esineet ja aineet ovat oppilaitoksessa kiellettyjä, ellei niiden hallussapidolle ole esittää hyväksyttävää syytä. Näistä kielloista määrätään tarkemmin järjestyssäännössä ja vastaavissa määräyksissä.

4.5.2 Oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita

Ammatillisesta koulutuksesta annetun 89 §:n mukaan rehtorilla tai opettajalla on oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa opiskelijalta edellisessä kohdassa tarkoitettu kielletty esine tai aine. Jos haltuun otettavaa esinettä tai ainetta hallussaan pitävä opiskelija koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen, rehtorilla tai opettajalla on oikeus käyttää sellaisia esineen tai aineen haltuun ottamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Oikeus käyttää voimakeinoja koskee vain opiskelijan omaa tai muiden turvallisuutta vaarantavia esineitä tai aineita.

Laki antaa oikeuden ottaa haltuun esineitä tai aineita ainoastaan edellä mainituille tahoille, ei muulle henkilökunnalle. Esineiden tai aineiden haltuun ottamisessa ei saa käyttää minkäänlaisia voimankäyttövälineitä. Pääsääntöinen menettely uhkaavissa tilanteissa on hälyttää paikalle poliisi. Voimakeinojen käytön tulee olla hyvin poikkeuksellista. Liioiteltu voimankäyttö on rikoslain mukaan rangaistava teko.

Esineiden tai aineiden haltuun ottaminen on toteutettava mahdollisimman turvallisesti. Toimenpiteillä ei saa puuttua opiskelijan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi. Esineiden ja aineiden haltuun ottamisessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta (laki ammatillisesta koulutuksesta 91 §.)

Esinettä tai ainetta haltuun otettaessa ilman opiskelijan suostumusta kajotaan hänelle kuuluvan omaisuuden ja yksityisyyden suojaan sekä rajoitetaan hänen oikeuttaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen. Tällaisen keinon käytölle tulee olla välttämätön tarve. Hienotunteisuudella tarkoitetaan mm. opiskelijan ihmisarvon, sukupuoli-identiteetin, yksityisyyden ja fyysisen koskemattomuuden huomioon ottamista esineitä ja aineita haltuun otettaessa.

Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että opiskelijalta aineen tai esineen haltuun ottaminen tapahtuu esimerkiksi rehtorin työhuoneessa tai käytävällä, kun muut opiskelijat ovat poistuneet käytävältä. Esineiden ja aineiden haltuun ottaminen opiskelijan vaatetuksen ja ihon väliseltä alueelta ei voida ryhtyä siitä huolimatta, että esineen tai aineen sijainnista olisi varma tieto, vaan pois ottaminen tulee antaa poliisin tehtäväksi.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 89 §:ssä säädetyt oikeudet ja velvollisuudet ovat voimassa myös ajan, jolloin opiskelija osallistuu ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaiseen koulutuksen järjestäjän hyväksymään henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen koulutukseen tai toimintaan.

Toimivalta:

Rehtorilla tai opettajalla on oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa opiskelijalta kielletty esine tai aine. Rehtori tai opettaja voi edellä tarkoitettussa tilanteessa toimia yksin tai yhdessä.

Menettely:

Haltuun ottamisen vuoksi voimakeinojen käyttöön turvautuneen rehtorin tai opettajan tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta koulutuksen järjestäjälle sekä haltuun ottamisesta on ilmoitettava alaikäisen opiskelijan huoltajille mahdollisimman pian.

Esineiden ja aineiden haltuun ottaminen kirjataan opintohallintojärjestelmään (opettaja/rehtori).

Muutoksenhaku hallintotuomioistuimeen:

Toimenpiteessä ei tehdä päätöstä, joten asiassa ei voi hakea muutosta. Liioteltu voimankäyttö on rikoslain mukaan rangaistava teko, tällöin rangaistava teko käsitellään käräjäoikeudessa.

4.5.3 Oikeus tarkastaa opiskelijan tavarat

Rehtorilla ja opettajalla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa opiskelijan mukana olevat tavarat, opiskelijan hallinnassa olevat oppilaitoksen säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaisen ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 80 §:n 2 momentissa tarkoitettua esineen tai

aineen haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos on ilmeistä, että opiskelijan hallussa on tällaisia esineitä tai aineita ja 1)opiskelija pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai 2)ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole (laki ammatillisesta koulutuksesta 90 §.)

Opiskelijalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy. Tarkastajan tulee olla opiskelijan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen oppilaitoksen henkilökuntaan (toimivaltainen) kuuluva. Opiskelijan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa oppilaitoksen henkilöstöön (toimivaltainen) kuuluva, jos tämä on saapuvilla. Tarkastuksen suorittamistavasta voidaan kuitenkin poiketa, jos se on asian kiireellinen luonne huomioon ottaen turvallisuuden kannalta ehdottoman välttämätöntä. Tavaroilla tarkoitetaan esimerkiksi tavaroiden säilyttämiseen ja kantamiseen tarkoitettuja välineitä, joita ainakin ovat opiskelijan laukku, penaaali ja kotelo. Opiskelijan hallussa olevilla säilytystiloilla tarkoitetaan mm. kaappeja. Vaatteiden päällisin puolin tapahtuvalla tarkastamisella tarkoitetaan henkilön yllä olevia vaatteiden ulkopuolista käsin koskettelemista ja tämä mahdollistaisi mm. opiskelijan taskujen tarkastamisen. Tarkastusoikeus ei ulotu opiskelijan vaatteiden tai ihon väliin kätkeytyneiden esineiden etsimiseen, joka on henkilötarkastusta.

Ilmeisyyden olemassaoloa voidaan rehtorin tai opettajan oman näköhavainnon lisäksi arvioida mm. opiskelijan käyttäytymisen, esimerkiksi havaitun humalatilan perusteella tai muuten saatujen luotettavien tietojen perusteella. Tieto voi perustua esimerkiksi oppilaitoksen henkilökunnan tai toisen opiskelijan luotettavana pidettävään näköhavaintoon tai toisen viranomaisen, kuten sosiaalihuoltoviranomaisen, ilmoitukseen. Myös ilmoituksen tulee olla luotettava.

Opiskelijoiden tavaroiden tarkastamisessa tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttaminen on mahdollisimman turvallisesti. Toimenpiteillä ei saa puuttua opiskelijan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi. Opiskelijan tarkastamisessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta. (laki ammatillisesta koulutuksesta 91 §) Tutkimalla opiskelijan tavarat, kajotaan hänelle kuuluvan omaisuuden ja yksityisyyden suojaan sekä rajoitetaan hänen oikeuttaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen. Tällaisen keinon käytölle tulee olla välttämätön tarve.

Hienotunteisuudella tarkoitetaan mm. opiskelijan ihmisarvon, sukupuoli-identiteetin, yksityisyyden ja fyysisen koskemattomuuden huomioon ottamista tarkastusta tehtäessä. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että opiskelijan tavaroiden ja vaatteiden päällisin puolin tapahtuva tarkastaminen olisi mahdollisuuksien mukaan pyrittävä tekemään esimerkiksi rehtorin työhuoneessa tai käytävällä, kun muut opiskelijat ovat poistuneet käytävältä.

Esineiden ja aineiden pois ottaminen opiskelijan vaatetuksen ja ihon väliseltä alueelta ei voida ryhtyä siitä huolimatta, että esineen tai aineen sijainnista olisi varma tieto, vaan pois ottaminen tulee antaa poliisin tehtäväksi.

Laukkuja tutkittaessa opiskelijan laukun sisältöä ei tule paljastaa muille opiskelijoille. Rehtorilla tai opettajalla ei ole tarkastamiseen liittyvää toimintavelvollisuutta, vaan heillä on mahdollisuus toimia, mikäli se arvioidaan välttämättömän tärkeäksi sekä riittävän turvalliseksi.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun 90 §:ssä säädetyt oikeudet ja velvollisuudet ovat voimassa myös ajan, jolloin opiskelija osallistuu ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaiseen koulutuksen järjestäjän hyväksymään henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen koulutukseen tai toimintaan.

Toimivalta:

Rehtorilla tai opettajalla on oikeus työpäivän aikana tarkastaa opiskelijan mukana olevat tavarat, opiskelijan hallinnassa olevat oppilaitoksen säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaisen ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 80 §:n 2 momentissa tarkoitettujen esineiden tai aineiden haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos on ilmeistä, että opiskelijan hallussa on tällaisia esineitä tai aineita ja opiskelija pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole.

Menettely:

Opiskelijalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy. Tarkastajan tulee olla opiskelijan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen oppilaitoksen henkilökuntaan (toimivaltainen) kuuluva. Opiskelijan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa oppilaitoksen henkilöstöön (toimivaltainen) kuuluva, jos tämä on saapuvilla. Tarkastuksen suorittamistavasta voidaan kuitenkin poiketa, jos se on asian kiireellinen luonne huomioon ottaen turvallisuuden kannalta ehdottoman välttämätöntä. Tarkastamisesta on ilmoitettava alaikäisen opiskelijan huoltajille mahdollisimman pian sekä opiskelijan tarkastaminen tulee kirjata opintohallintojärjestelmään (rehtori/opettaja).

Muutoksenhaku hallintotuomioistuimeen:

Toimenpiteessä ei tehdä päätöstä, joten asiassa ei voi hakea muutosta. Lainvastainen menettely tarkastuksessa voi olla rikoslain mukaan rangaistava teko, tällöin rangaistava teko käsitellään käräjäoikeudessa.

4.5.4 Haltuun otettujen esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen

Opiskelijalta haltuun otetut esineet tai aineet luovutetaan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle tai, jos opiskelija on täysi-ikäinen, hänelle itselleen.

Esineet ja aineet tulee kuitenkin luovuttaa poliisille tai muulle laissa säädetyille viranomaiselle, jos opiskelijalla, tämän huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla ei lain mukaan ole oikeutta pitää niitä hallussaan. (ammattillisesta koulutuksesta annetun lain 92 §.)

Ennen luovuttamista esine tai aine tulee säilyttää huolellisesti lukitussa tilassa tai kaapissa. Säilyttämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota, etteivät esineet tai aineet vahingoitu tai katoa. Esineiden ja aineiden luovutus tulee järjestää mahdollisimman pian haltuunotosta.

Haltuun otetut huumausaineet, ampuma-aseet, aseiden osat, patruunat, ammuksien ja kaasusumuttimet sekä räjähteet tulee luovuttaa poliisille välittömästi.

Opiskelijalle itselleen luovutettavat esineet ja aineet luovutetaan työpäivän päätyttyä. Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa huostaanottoa koskevasta ilmoituksesta nouda esinettä tai ainetta, sen voi rehtori todisteellisesti hävittää.

Toimivalta:

Rehtorilla on oikeus haltuun otettujen esineiden ja aineiden luovuttamiseen ja hävittämiseen.

Menettely:

Esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen tulee toimivaltaisen toteuttajan/opettajan kirjata opintohallintojärjestelmään.

Muutoksenhaku hallintotuomioistuimeen:

Toimenpiteessä ei tehdä päätöstä, joten asiassa ei voi hakea muutosta.

4.5.5 Häirinnästä, kiusaamisesta ja väkivallasta ilmoittaminen

Rehtorin ja opettajan tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle (laki ammatillisesta koulutuksesta 80 §:n 6 mom.). Säännös ei velvoita valvontaan koulumatkoilla, mutta rehtorin tai opettajan tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Opetuksen tai koulutuksen järjestäjällä on toimivalta puuttua kiusaamiseen opetuksen tai siihen liittyvän toiminnan aikana (SiVM 1/2022 vp).

Toimivalta:

Rehtorin tai opettajan tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta.

Menettely:

Toimivaltainen toteuttaja ilmoittaa epäilyn ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Oppilaitoksella ei ole toimivaltaa puuttua koulumatkalla tapahtuneisiin kiusaamiseen, häirintään, syrjintään tai väkivaltaan. Huoltajan, muun laillisen edustajan tai opiskelijan tulee harkita rikosilmoituksen tekemistä esimerkiksi poliisille. Epäilyn ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle ilmoittaminen kirjataan toimivaltaisen toteuttajan/opettajan taholta opintohallintojärjestelmään.

Muutoksenhaku hallintotuomioistuimeen:

Toimenpiteessä ei tehdä päätöstä, joten asiassa ei voi hakea muutosta.

4.6 Kirjallinen varoitus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 85 §:n mukaisesti opiskelijalle voidaan antaa kirjallinen varoitus, jos hän 1) häiritsee opetusta, 2) käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti opiskeluympäristössä, 3) menettelee vilpillisesti tai muuten rikkoo oppilaitoksen tai muun opiskeluympäristön järjestystä, 4) kieltäytyy ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 84 §:ssä tarkoitetun huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisestä taikka 5) on huumausainetestiä koskevaan todistukseen sisältyvän selvityksen perusteella käyttänyt huumausaineita muihin kuin lääkinnällisiin tarkoituksiin siten, että hänen toimintakykynsä on heikentynyt.

Toimivalta:

Rehtori päättää kirjallisesta varoituksesta.

Menettely:

Ennen kirjallisen varoituksen antamista opiskelijalle on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti sekä varattava opiskelijalle tilaisuus tulla kuulluksi. Kurinpitotoimea harkitessa tulee ottaa huomioon teon laatu sekä opiskelijan ikä ja kehitystaso.

Ammatillisessa koulutuksessa on alle 18-vuotiaan opiskelijan saamasta kirjallisesta varoituksesta ilmoitettava huoltajalle. Rehtori tekee päätöksensä asiaan liittyvien selvitysten ja kuulemisen perusteella. Kirjallisesta varoituksesta tulee antaa kirjallinen päätös. Päätökseen on liitettävä valitusosoitus (muutoksenhakuohjeet).

Päätöksen tiedoksianto:

Kirjallista varoitusta koskeva päätöksen tiedoksianto on toimitettava todisteellisena tiedoksiantona postitse saantitodistusta vastaan, luovuttamalla päätös suoraan asianosaiselle tai tämän edustajalle taikka haastetiedoksiantona (hallintolaki 60 §).

Muutoksenhaku hallintotuomioistuimeen (hallinto-oikeus):

Päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallintotuomioistuimeen. Valitus päätöksestä, joka koskee opiskelijalle annettavaa kirjallista varoitusta, tulee tehdä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista (tiedoksi opiskelijalle tai alaikäisen opiskelijan tapauksessa tämän huoltajalle). (Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 114 §)

4.7 Määräaikainen erottaminen

Ammatillisen koulutuksen opiskelija voidaan erottaa määräajaksi, ei-oppivelvolliset enintään vuodeksi ja oppivelvolliset enintään 3 kuukaudeksi, jos hän 1) häiritsee opetusta, 2) käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti opiskeluympäristössä, 3) menettelee vilpillisesti tai muuten rikkoo oppilaitoksen tai muun opiskeluympäristön järjestystä, 4) kieltäytyy ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 84 §:ssä tarkoitetun huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisestä taikka 5) on huumausainetestiä koskevaan todistukseen sisältyvän selvityksen perusteella käyttänyt huumausaineita muihin kuin lääkinnällisiin tarkoituksiin siten, että hänen toimintakykynsä on heikentynyt ja teko tai laiminlyönti on vakava tai jos opiskelija jatkaa edellä tarkoitettua käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan.

Toimivalta:

Rehtori päättää opiskelijan määräaikaisesta erottamisesta muiden kuin oppivelvollisuuslaissa tarkoitettujen oppivelvollisten osalta enintään kolmeksi kuukaudeksi.

Oppivelvollisen, alle 18-vuotiaan, osalta määräaikaisesta erottamisesta päättää koulutuksen järjestäjän, säätiön kotipaikan, Kuopion kaupungin asettama monijäseninen toimielin rehtorin esityksestä. Monijäsenisen toimielimen päätös on annettava tiedoksi koulutuksen järjestäjälle.

Määräaikaisesta erottamisesta yli 3 kuukautta päättää koulutuksen järjestäjän monijäseninen toimielin rehtorin esityksestä.

Menettely:

Määräaikaisesta erottamisesta tehdään kirjallinen päätös. Päätökseen on liitettävä valitusosoitus (muutoksenhakuohjeet). Kurinpitotoimen perusteena olevat tapahtumat tulee selvittää mahdollisimman hyvin esimerkiksi kuulemalla oppilaitoksen henkilökuntaa ja muita opiskelijoita. Ennen opiskelijan määräaikaista erottamista on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, varattava ammatillisen koulutuksen opiskelijalle tilaisuus tulla kuulluksi, hankittava muu tarpeellinen selvitys - tulee kurinpitotoimea harkitessaan ottaa huomioon teon laatu sekä opiskelijan ikä ja kehitystaso.

Ammatillisessa koulutuksessa on kuultava alle 18-vuotiaan opiskelijan huoltajaa. Rehtori vastaa kuulemistilaisuuden kutsusta sekä kuulemistilaisuuden toteuttamisesta. Rehtori kuulee oppivelvollista ja kuulemisen perusteella kokoaa tarvittavat lausunnot ja asiakirjat, joiden pohjalta tekee esityksen monijäseniselle toimielimelle päätöksentekoa varten (Kuopio)

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa opiskelijalle, joka on erotettu, on järjestettävä opiskelijahuoltona mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti oppilashuollon psykologin ja kuraattorin kanssa. Lisäksi opiskelijalle on järjestettävä säädösten mukainen muu hänen tarvitsemansa tuki. Lisäksi opiskelijalle tehdään suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi.

Oppivelvollisuuden suorittamisesta määräaikaisen erottamisen aikana säädetään oppivelvollisuuslain 8 §:ssä. Rehtorin ja opinto-ohjaajan tulee yhdessä HOKS-ohjaajan sekä oppivelvollisen ja tämän huoltajan tai muun laillisen edustajan kanssa laatia suunnitelma oppivelvollisuuden suorittamisesta määräaikaisen erottamisen aikana.

Oppivelvollisen tulee suunnitelman mukaisesti edistää opintojaan itsenäisesti tai muissa oppimisympäristöissä kuin oppilaitoksessa tai työpaikalla.

Oppivelvollisella on oppivelvollisuuslain 8 §:n mukaisesti oikeus saada sellaista opetusta ja ohjausta, joka mahdollistaa opintojen etenemisen suunnitelman mukaisesti. Oppivelvollisella on oikeus oppilas- ja opiskeluhuoltolaissa tarkoitettuihin palveluihin.

Jos oppivelvollinen ilman perusteltua syytä ei osallistu suunnitelman laadintaan tai olennaisesti laiminlyö laaditun suunnitelman noudattamisen, sovelletaan, mitä asianomaista koulutusta koskevassa laissa ja jäljempänä oppivelvollisuuslain 13 §:ssä säädetään opiskelijan eronneeksi katsomisesta. Ennen eronneeksi katsomista koulutuksen järjestäjän tulee ilmoittaa oppivelvolliselle sekä hänen huoltajalleen ja muulle lailliselle edustajalleen, että oppivelvollinen voidaan katsoa eronneeksi, mikäli hän ei noudata tässä pykälässä säädettyjä velvoitteita (oppivelvollisuuslaki 8 §.)

Päätöksen tiedoksianto:

Määräaikaista erottamista koskeva päätöksen tiedoksianto on toimitettava todisteellisena tiedoksi-antona postitse saantitodistusta vastaan, luovuttamalla päätös suoraan asianosaiselle tai tämän edustajalle taikka haastetiedoksi-antona. Tiedoksisäännästä alkaa kulua muutoksenhaku-aika tai muu vastaanottajan oikeuteen vaikuttava määräaika (hallintolaki 60 §).

Muutoksenhaku hallintotuomioistuimeen (hallinto-oikeus):

Päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallintotuomioistuimeen. Valitus päätöksestä, joka koskee opiskelijan määräaikaista erottamista, tulee tehdä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisäännästä (tiedoksi opiskelijalle tai alaikäisen opiskelijan tapauksessa tämän huoltajalle). (Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 114 §.)

Päätöksen täytäntöönpano:

Pääsääntöisesti päätöstä, johon saa hakea muutosta hallintovalituksella, ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Päätös tulee lainvoimaiseksi, kun valitusaika on kulunut umpeen, eikä päätöksestä ole valitettu.

Opiskelijan määräaikaista erottamista koskeva päätös voidaan panna täytäntöön siitä tehdystä valituksesta huolimatta, jollei hallinto-oikeus toisin määrää. (Laki ammatillisesta koulutuksesta 115 19 §). Samalla kun määräaikaisesta erottamisesta päätetään, on päätettävä päätöksen täytäntöönpanosta lainvoimaa vailla olevana ja täytäntöönpanon alkamisen ajankohdasta (laki ammatillisesta koulutuksesta 93 §.)

Päätöksen täytäntöönpano ilman lainvoimaa vailla olevana merkitsee sitä, että erottamisen täytäntöönpano voi alkaa, vaikka erottamispäätöstä koskeva valitusaika ei ole kulunut loppuun ja jatkoa mahdollisen valituksen ollessa hallinto-oikeuden käsiteltävänä.

Päätöksessä on aina perusteltava sekä itse määräaikainen erottaminen että erottamisen täytäntöönpano lainvoimaa vailla olevana (hallintolaki 45 §)

4.8 Tupakkatuotteiden luvaton käsittely

Tupakointi, tupakkatuotteiden (myös nuuskan), tupakan vastikkeiden, tupakointivälineiden, sähkösavukkeiden ja tupakkajäljitelmiä käyttäminen ja käsittely ei ole sallittua Ingmanedun alueella, oppimisympäristöissä eikä Ingmanedua edustettaessa. Tupakointikieltoa tupakoinnista ja tupakansavusta sovelletaan myös poltettavaksi tarkoitetun kasviperäisen tuotteen polttamiseen ja sähkösavukkeen käyttämiseen sekä niistä syntyviin savuihin, höyryihin ja hiukkasiin.

Tupakkatuotteiden hallussapito on kielletty alle 18-vuotiailta. Kielto koskee koko oppilaitoksen aluetta, rakennuksia sekä muita oppimisympäristöjä ja on voimassa läpi vuoden. Tupakkalain 1174 § mukaan tupakoida ei saa sisätiloissa, jotka ovat yleisön tai työntekijöiden käytettävissä tai asiakkaiden käytettävissä, katoksissa tai katsomoissa, joissa osallistujat oleskelevat paikoillaan tai ammatillista koulutusta antavien oppilaitosten ulkotiloissa. Savutonta tupakkatuotetta ei saa käyttää ammatillista koulutusta antavien oppilaitosten sisä- tai ulkotiloissa.

Joka huomautuksesta huolimatta jatkaa tupakointia tai myös poltettavaksi tarkoitetun kasviperäisen tuotteen polttamista ja sähkösavukkeen käyttämistä sekä savuttoman tupakkatuotteen käyttämistä sisätilassa tai ulkoalueella, jossa tupakointi on kielletty (oppilaitos), on tuomittava tupakointirikkomuksesta sakkoon.

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta sallii tupakoinnin sisätilassa tai ulkoalueella, jossa se on kiellettyä, jollei laiminlyöntiä voida pitää vähäisenä ja jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, tuomittava tupakansavulta suojaavien toimenpiteiden laiminlyönnistä sakkoon.

Mahdolliset opiskelijalle suunnatut tukitoimet kuvataan Ingmanedun opiskeluhoillon suunnitelmassa ja/tai Päihdeohjelmassa.

Toimivalta:

Ingmanedun henkilökunta.

Huomautuksen ja varoituksen osalta rehtori tai opettaja

Menettely:

Oppilaitoksen alueen rajoilla on merkinnät tupakointikiellosta. Henkilöstökokouksissa muistutetaan henkilökunnalle tupakointikiellosta (käsittely koulun alueella kielletty) lukuvuoden alussa ja tarpeen mukaan muutenkin. Opettajat muistuttavat opiskelijoille tupakointikiellosta HOKS-ohjaajan tunneilla. Jokainen henkilökuntaan kuuluva on velvollinen puuttumaan luvattomaan tupakointiin ja tupakkatuotteiden ym. käsittelyyn oppilaitoksen alueella.

Mikäli opiskelija tai muu Ingmanedun asiakas tupakoi oppilaitoksen alueella, henkilökuntaan kuuluva kertoo tupakoivalle opiskelijalle/asiakkaalle, että tupakointi on kielletty tupakkalain perusteella. Opiskelijan osalta toistuvasta tupakointirikkomuksesta seuraa huomautus ja kirjaaminen opintohallintojärjestelmään sekä alaikäisen osalta ilmoitus huoltajalle. Mikäli opiskelija huomautuksesta huolimatta rikkoo uudelleen tupakointikieltoa, hänelle annetaan kirjallinen varoitus sekä ilmoitetaan tästä alaikäisen huoltajalle (kts. kirjallinen varoitus).

Rehtori voi tupakkalain rikkomisesta ilmoittaa myös poliisille, mikä voi johtaa sakkorangaistukseen tupakointirikkomuksesta. Varoituksen osalta noudatetaan, mitä menettelytapaohjeessa edellä on todettu

4.9 Huumausainetestaus

Ammatillisessa koulutuksesta annetun lain 84 §:n mukaan koulutuksen järjestäjä voi velvoittaa opiskelijan esittämään huumausainetestistä koskevan todistuksen, jos on perusteltua aihetta epäillä, että opiskelija on huumausaineiden vaikutuksen alaisena koulutukseen kuuluvissa käytännön tehtävissä oppilaitoksessa, työpaikalla tai muussa oppimisympäristössä tai että opiskelijalla on riippuvuus huumeista. Edellytyksenä on lisäksi, että testaaminen on välttämätöntä opiskelijan toimintakyvyn selvittämiseksi ja opiskelija toimii sellaisissa tehtävissä, jotka edellyttävät erityistä tarkkuutta, luotettavuutta, itsenäistä harkintakykyä tai hyvää reagointikykyä ja jossa huumeiden vaikutuksen alaisena tai huumeista riippuvaisena toimiminen:

- 1) vakavasti vaarantaa opiskelijan itsensä tai toisen henkeä tai terveyttä;
- 2) vakavasti vaarantaa liikenteen turvallisuutta;
- 3) vakavasti vaarantaa salassapitosäännöksiin suojattujen tietojen suojausta tai eheyttä; tai
- 4) merkittävästi lisää koulutuksen järjestäjän, 70 §:ssä tarkoitetun työnantajan tai 71 §:ssä tarkoitetun koulutussopimustyöpaikan tarjoajan hallussa olevien huumausainelain (373/2008) 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen aineiden laittoman kaupan ja leviämisen riskiä.

Testaaminen on kuitenkin mahdollista opiskelijan aidosti vapaaehtoisen suostumuksen perusteella. Mikäli opiskelija kieltäytyy vapaaehtoisesta testauksesta, siitä ei saa tehdä johtopäätöksiä eikä siihen saa liittyä sanktioita.

Toimivalta:

Rehtori päättää opiskelijan määräämisestä huumausainetestiin ja sitä koskevan todistuksen esittämisestä.

Menettely:

Todistus on esitettävä koulutuksen järjestäjän määräämässä kohtuullisessa ajassa. Huumausainetestistä koskevan todistuksen vaatimisesta on ilmoitettava opiskelijan huoltajalle.

Huumausainetestistä koskevalla todistuksella tarkoitetaan koulutuksen järjestäjän osoittaman laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön antamaa todistusta, josta ilmenee, että opiskelijalle on tehty testi huumausainelain 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun huumausaineen käytön selvittämiseksi, sekä testin perusteella laadittu selvitys siitä, onko opiskelija käyttänyt huumausaineita muihin kuin lääkinnällisiin tarkoituksiin siten, että hänen toimintakykynsä on heikentynyt.

Koulutuksen järjestäjän tulee yhteistyössä opiskeluhuollon toimijoiden kanssa noudattaa toimintaohjetta (katso toimintaohjeet opiskelijoiden päihteiden käytön ehkäisemiseksi ja päihdeongelmiin puuttumiseksi).

Koulutuksen järjestäjä vastaa tässä pykälässä tarkoitetusta huumausainetestistä koskevasta todistuksesta aiheutuvista kustannuksista. Opiskelijalle tehtävään huumausainetestaukseen sovelletaan muutoin, mitä työterveyshuoltolain (1383/2001) 19 §:ssä säädetään työntekijän testauksesta.

Päätöksen tiedoksianto:

Huumausainetestistä koskevan todistuksen esittämisvelvollisuudesta koskevan päätöksen tiedoksi-
anto on toimitettava todisteellisena tiedoksi-
antona postitse saantitodistusta vastaan, luovuttamalla päätös suoraan asianosaiselle tai tämän edustajalle taikka haastetiedoksi-
antona (hallintolaki 60 §).

Oikaisuvaatimus:

Päätökseen huumausainetestistä koskevan todistuksen esittämisvelvollisuudesta voidaan vaatia oikaisua aluehallintovirastolta. Oikaisuvaatimus tulee tehdä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-
saannista

Täytäntöönpano:

Hallintolain 49 §:n mukaan päätöstä, johon saa vaatia oikaisua, ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Päätös voidaan kuitenkin panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana, jos laissa niin säädetään tai jos päätös on luonteeltaan sellainen, että se on pantava täytäntöön heti, tai jos päätöksen täytäntöönpanoa ei yleisen edun vuoksi voida lykätä. Katso edellä: ”Todistus on esitettävä koulutuksen järjestäjän määräämässä kohtuullisessa ajassa”.

Kun oikaisuvaatimus on tehty, oikaisuvaatimuksen käsittelevä viranomais-
viranomainen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon tai määrätä sen keskeytettäväksi. Täytäntöönpanon kieltämis- tai keskeytysasiassa annettuun ratkaisuun ei saa hakea erikseen muutosta.

Huumausainetestistä koskevan todistuksen antamisesta kieltäytyminen ja huumeiden käyttö muihin kuin lääkinnällisiin tarkoituksiin:

Opiskelijalle voidaan antaa kirjallinen varoitus tai erottaa määräajaksi. Katso menettelytapaohje edellä. Huumausainetestituloksen esittämisestä kieltäytyminen ei ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaan johda opiskelusta pidättämiseen.

4.10 Eronneeksi katsominen (luvatun poissaolo)

Opiskelijan tulee osallistua henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisesti opetukseen sekä näyttöihin ja muuhun osaamisen osoittamiseen, jollei hänen poissaololleen ole perusteltua syytä.

Opiskelija katsotaan eronneeksi, jos on ilmeisestä, että hänen tarkoituksenaan ei ole osallistua henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen opetukseen ja näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen eikä hän ole esittänyt poissaololleen perusteltua syytä.

Oppivelvollinen katsotaan eronneeksi viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun hän on viimeisen kerran osallistunut henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen opetukseen taikka näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen. Ennen oppivelvollisen eronneeksi katsomista koulutuksen järjestäjän tulee ilmoittaa oppivelvolliselle sekä hänen huoltajalleen ja muulle lailliselle edustajalleen, että oppivelvollinen voidaan katsoa eronneeksi, mikäli hän ei osallistu henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen opetukseen taikka näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen. Oppivelvollisen eronneeksi katsomisessa noudatettavista menettelyistä säädetään lisäksi oppivelvollisuuslaissa.

Toimivalta

Rehtori päättää opiskelijan eronneeksi katsomisesta muiden kuin oppivelvollisuuslaissa tarkoitettujen oppivelvollisten osalta.

Oppivelvollisen, alle 18-vuotiaan, osalta eronneeksi katsomisesta päättää koulutuksen järjestäjän, säätiön kotipaikan, Kuopion kaupungin asettama monijäseninen toimielin rehtorin esityksestä. Monijäsenisen toimielimen päätös on annettava tiedoksi koulutuksen järjestäjälle.

Menettely:

HOKS-ohjaaja ja opinto-ohjaaja käyvät opiskelijan kanssa uraohjauskeskusteluja säännöllisesti (uraohjauksellinen henkilökohtaistamisprosessi) ja arvioivat tukitoimien riittävyttä. Kaikki opettajat seuraavat opiskelijan osallistumista henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen opetukseen sekä näyttöihin ja muuhun osaamisen osoittamiseen.

HOKS-ohjaaja opastaa opiskelijat seuraamaan omien opintojensa edistymistä, seuraa ryhmänsä opintojen etenemistä ja puuttuu tarvittaessa tilanteeseen sekä järjestää tarvittavia tukitoimia opintojen etenemisen varmistamiseksi.

Mikäli em. ohjauksesta ja tuesta huolimatta näyttää ilmeiseltä, että opiskelijan tarkoituksena ei ole osallistua henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen opetukseen ja näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen, HOKS-ohjaaja yhdessä opinto-ohjaajan kanssa käynnistää selvittelyn.

HOKS-ohjaaja kirjaa opiskelijan HOKSiin

- opintojen etenemistä
- läsnä-/poissaolot (tuntimerkinnät)
- mahdollisia yhteydenottoja (yhteydenotot)
- mahdollisia ohjaus- ja tukitoimia (ohjauksen ja tuen suunnitelma)

HOKS-ohjaaja ilmoittaa opiskelijan huoltajalle, jos oppivelvollinen ei suorita opintojaan opiskelusuunnitelman mukaisesti. Lisäksi HOKS-ohjaaja yhdessä opinto-ohjaajan ja erityisopettajan kanssa valmistelee esityksen opiskelijan kutsumisesta kuultavaksi rehtorille.

Rehtori järjestää kuulemistilaisuuden ja lähettää kutsun (kirjallinen kutsu), jossa yksilöity kuulemisen syy ja muut oleelliset tiedot, sekä kutsuu paikalle tarvittavat muut henkilöt. Rehtori kuulee oppivelvollista ja kuulemisen perusteella kokoaa tarvittavat lausunnot ja asiakirjat, joiden pohjalta tekee esityksen monijäseniselle toimielimelle päätöksentekoa varten (Kuopio)

Ei-oppivelvolliset, yli 18-v, mahdollinen eronneeksi katsominen rehtori.

Oppivelvollisen, alle 18-vuotiaan, osalta erottamisesta päättää koulutuksen järjestäjän, säätiön kotipaikan, Kuopion kaupungin asettama monijäseninen toimielin rehtorin esityksestä. Monijäsenisen toimielimen päätös on annettava tiedoksi koulutuksen järjestäjälle.

Oikaisuvaatimus aluehallintovirastolle:

Koulutuksen järjestäjän päätökseen saa vaatia oikaisua aluehallintovirastolta.

Muutoksenhaku hallintotuomioistuimeen:

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallintotuomioistuimeen.

5. Opiskelijan aiheuttamasta vahingosta ja rikosoikeudellinen vastuu

Vahingonkorvaus:

Vahingonkorvauslain 2 luvun 1 §:n mukaan henkilö on velvollinen korvaamaan toiselle tahallisesti tai tuottamuksellisesti aiheuttamansa vahingon. Vastuulle ei ole säädetty alaikäraja, mutta alle 18-vuotiaan velvollisuutta korvata aiheuttamansa vahinko kuitenkin kohtuullistetaan. Hän on velvollinen korvaamaan siitä määrän, joka hänen ikäänsä ja kehitystasoonsa, teon laatuun, vahingon aiheuttajan ja vahingon kärsineen **varallisuusoloihin sekä muihin olosuhteisiin katsoen harkitaan kohtuulliseksi.**

Toimivalta:

Rehtori

Menettely:

Opiskelijalla on velvollisuus korvata vahinko suoraan vahingonkorvauslain perusteella. (Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 94 §:ssä on viittaussäännös) Alaikäisen opiskelijan aiheuttamasta

vahingosta on ilmoitettava opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Mahdolliset riidat vahingonkorvauksen suuruudesta ratkaistaan tuomioistuimessa. Vahingonkorvauksesta voidaan sopia. Koska alle 18-vuotiaat ovat alaikäisiä, sopimuksen tekemiseen tarvitaan vähäisiä vahinkoja koskevia sopimuksia lukuun ottamatta huoltajan suostumus. Rehtoria sopii opiskelijan kanssa asiasta. Ammatillisessa koulutuksessa opiskelijan kanssa voidaan sopia vahingon korvaamisesta osittain tai kokonaan työsuorituksena.

Rikosoikeudellinen vastuu:

Rikosoikeudellinen vastuu alkaa 15-vuotiaana. Rikoksesta ei voi rangaista lasta, joka on rikoksentekohetkellä 15:ttä vuotta nuorempi. Nuoria rikoksentekijöitä rangaistaan lievemmin kuin aikuisia. Nuorilla rikoksentekijöillä tarkoitetaan 15–20-vuotiaita rikoksen tehneitä henkilöitä.

6. Yleisen turvallisuuden varmistaminen

Ingmanedussa lähtökohtana on tarjota jokaiselle opiskelijalle turvallinen oppimis- ja työympäristö. Jokainen on velvollinen edistämään tätä tavoitetta ja jokaisen henkilökunnasta tulee puuttua sääntöjen ja ohjeiden vastaiseen käyttäytymiseen puhumalla ja neuvomalla.

Rikoksen ollessa kysymyksessä jokaisella Ingmanedun henkilöstöön kuuluvalla ja opiskelijalla on yleinen kiinniotto-oikeus ja oikeus hätävarjeluun. Puuttumiskeinojen tulee aina olla suhteessa epäilytyyn rikokseen, kiinniotettavaan ja tilanteeseen sekä keinojen ylityttöisyys ei ole sallittua.

Lähtökohtaisesti tulee fyysistä kiinnikäymistä välttää ja yrittää suusanallisesti ratkaista asia. Itseen ei tule asettaa vaaraan. Avuksi on hyvä pyytää toinen henkilöstön jäsen ja tarvittaessa soittaa hätänumeroon 112.

7. Opiskelijan kuuleminen

Opiskelijaa on kuultava, kun kyseessä kurinpito (kirjallinen varoitus, määräaikainen erottaminen, opiskeluoikeuden pidättäminen, poistumaan määrääminen, osallistumisen epääminen), erityisestä tuesta päättäminen, mukauttamisesta/poikkeamisesta päättäminen, opiskeluoikeuden peruuttaminen/palauttaminen, eronneeksi katsominen ilman opiskelijan omaa ilmoitusta; siis aina, kun tuloksena on opiskelijaan kohdistuva hallinnollinen päätös.

Ennen opiskelijan erottamista oppilaitoksesta on kuultava myös opiskelijan huoltajaa. Huoltajalle tulee aina ilmoittaa kurinpitovangastuksesta sekä muista toimenpiteistä.

Opiskelijan kuulemisen järjestää rehtori. Kuulemistilaisuudesta kirjataan muistio ja tieto kuulemisesta merkitään opiskelijan Wilmaan. Kuulemiskutsu lähetetään tavallisena tiedoksiantona (Wilma-viesti; sähköpostikutsu, kirjeposti). Jos kyseessä on opiskeluoikeuden peruuttaminen, kuulemiskutsu tulee lähettää myös todisteellisesti (saantitodistuksella).

Hallintolain 34 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta, sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä (kirjataan kutsuun), jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Asianosaiselle on ilmoitettava kuulemisen tarkoitus ja selityksen antamiselle varattu määräaika. Kuulemista koskevassa pyynnössä on tarvittaessa yksilöitävä, mistä seikoista selitystä pyydetään.

Päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

8. Päätösten tiedoksianto

Hallintolain (434/2003) mukaan hallintopäätös (viranhaltijapäätös) on annettava kirjallisesti. Määräaika oikaisuvaatimuksen tekemiseen tai muutoksenhakuun alkaa kirjallisen päätöksen tiedoksi-saannista. Kirjallisesta päätöksestä on käytävä selvästi ilmi päätöksen tehnyt viranomainen ja päätöksen tekemisen ajankohta; asianosaiset, joihin päätös välittömästi kohdistuu; päätöksen perustelut ja yksilöity tieto siitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu; sekä sen henkilön nimi ja yhteystiedot, jolta asianosainen voi pyytää tarvittaessa lisätietoja päätöksestä.

Viranomaisen on annettava tekemänsä päätös viipymättä tiedoksi asianosaiselle ja muulle tiedossa olevalle, jolla on oikeus hakea siihen oikaisua tai muutosta valittamalla. Viranomaisen on annettava tiedoksi myös sellainen päätös, johon liittyy muutoksenhakukielto. Asiakirja annetaan tiedoksi alkuperäisenä tai jäljennöksenä. Jos tiedoksiannettavaan asiakirjaan on liitetty asian käsittelyssä kertyneitä asiakirjoja, joita ei voida luovuttaa vastaanottajalle, viranomaisen on varattava tälle tilaisuus tutustua asiakirjoihin viranomaisen tai haastemiehen luona. Tiedoksiannon yhteydessä on ilmoitettava, missä ja mihin saakka asiakirjoja pidetään nähtävillä.

Tiedoksianto toimitetaan tavallisena tai todisteellisena tiedoksiantona. Tiedoksianto yksityishenkilölle toimitetaan henkilölle itselleen tai tämän lailliselle edustajalle.

Tavallinen tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle. Vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä. Tiedoksianto on toimitettava postitse saantitodistusta vastaan, jos se koskee velvoittavaa päätöstä, jonka tiedoksisaannista alkaa kulua muutoksenhaku-aika tai muu vastaanottajan oikeuteen vaikuttava määräaika.

Saantitodistusta voidaan käyttää myös, jos se on muusta syystä tarpeen asianosaisen oikeuksien turvaamiseksi. Saantitodistuksesta on käytävä ilmi tiedoksiannon toimittaja ja vastaanottaja sekä tiedoksisaannin ajankohta. Asiakirja voidaan myös luovuttaa tiedoksiannon vastaanottajalle tai tämän edustajalle. Tiedoksiannosta on tällöin laadittava kirjallinen todistus, josta on käytävä ilmi tiedoksiannon toimittaja ja vastaanottaja sekä tiedoksiannon ajankohta. Jos viranomainen katsoo siihen olevan aihetta, tiedoksianto voidaan toimittaa haastetiedoksiantona.

9. Järjestyssäännöt

Ingmanedun järjestyssäännöt suunnitelman liitteenä.